

מפעולות ועד הלשון

מונחי מוסיקה

(רשימה ב'*)

בראשית שנת תש"ה פנה מר ש' הופמן אל ועד הלשון העברית, לשכת תל-אביב, וביקש כמה מונחים במקצוע המוסיקה, שהיו דרושים לו לרגל פרסום ספרו על החינוך המוסיקלי. לפי הצעתו הורכבה ועדה ארעית, שחבריה ה"ה: א' ברש, חבר ועד הלשון, א' בוסקוביץ' וש' הופמן מומחים, וי' קוטשר, מזכיר הוועד בתל-אביב. בישיבה אחת השתתף גם מר א' שלונסקי. הוועדה דנה בכמה ישיבות בחומרי שהוגש ע"י מר הופמן. אחרי תום הדיונים נשלחו הצעותיה בצורת חוזר לחברי ועד הלשון ולמומחים. ואחרי שנתקבלו הערותיהם, חזרה הוועדה ועיינה בחומר. הוועדה מביעה את תודתה לה"ה ד"ר י' אבן שמואל, ש' ייבין וח' שירמן, חברי ועד הלשון, ה"ה ק' סלומון, א' גולדשטיין ולמועצת המורים למוסיקה בבה"ס, שהואילו ושלחו את הערותיהם לחומר הכלול בחוזר. עם תום העבודה בוועדה נתעוררה שאלת הוצאתו של מלון מקיף ושלם למוסיקה. מאחר שתכנית זאת עומדת להתגשם, תיהפך הוועדה הזאת בצירוף חברים נוספים, הן חברי ועד הלשון והן מומחים למוסיקה, לוועדה קבועה, אשר תשוב ותדון בחומר לכל היקפו.

bar	מקף	accompaniment	לְוִי
barre		accompagnement	
Balken		Akkompagnement, Begleitung	
flat	בְּמוֹל	touch	נְקִיֶּשָׁה
bémol		touche	
Be		Anschlag	
chromatic	כְּרוֹמָטִי	to accompany	לְוִי
chromatique		accompagner	
chromatisch		begleiten, akkompagnieren	
diatonic	דִּיֶּטוֹנִי	chord	תְּצִלִּיל, אֶקוֹרְד
diatonique		accord	
diatonisch		Akkord	
duration, length	מִשְׁךְ, אֶרֶךְ	natural, cancel	סְלֵקָה
durée		bécarre	
Dauer (der Noten)		Auflösungszeichen, Quadrat	
dissonance, discord	צְרִימָה	unaccented beat, weak pulse,	קְדָמָה
dissonance		anacrusis	
Dissonanz		anacrouse	
		Auftakt (leichter Zeitwert)	
hock, cross	וּן	bass clef	מִפְתַּח־בַּס, מִפְתַּח־פָּה
croche		clef de fa	
Fähnchen		Bass-Schlüssel	

(* עיין זכרונות ועד הלשון מחברת ו' (תרפ"ח) עמ' 47-48. רשימה זו ערוכה לפי סדר הא"ב של המונחים הגרמניים.)

notation	תווי	staff, fivelinestaff (stave)	מַמְשָׁה
notation		portée	
Notierung		Fünfliniensystem, Liniensystem, System	
pause, rest	הַפְסֵק	leger lines, added	קוּיִם נוֹסְפִים, קוּי-עוֹר
silence		lines	
Pause		lignes supplémentaires, lignes additionel.	
rhythm	מְקַצֵּב, רִתְמוֹס	les, lignes postiches, lignes accessoires	
rythme		Hilfslinien	
Rhythmus		interval	רְנוּחַ, אֵינְטֶרְוָל
clef	מִפְתָּח	intervalle	
clé, clef		Intervall (Tonentfernung)	
Schlüssel		intonation	הַנְצָמָה 1
keysignature	צִיּוּגֵי-מִפְתָּח	intonation	
armature		Intonation	
Schlüsselvorzeichnung		to intone	הַנְצָם
to tune	הַכְנִי 2	entonner	
accorder		intonieren	
stimmen		sound	צֶלִיל
tune	הַכְנָה 2	son	
accordage		Klang	
Stimmung		keyboard, pianokeyboard	מִקְשָׁת
stem, neck	רֵגֵל (הַתּוֹ)	clavier	
queue		Klaviatur	
Strich, Stiel		consonant	קוֹנְסוֹנָנְס, לְכוּר-קוֹלֵלוֹת
measure	תְּבָה	consonant	
mesure		Konsonanz	
Takt		head	רֹאשׁ (הַתּוֹ)
bar	קוּר-תְּבָה	tête	
barre (de mesure)		Kopf	
Taktstrich		sharp	דִּיזֶה
time signature, key signature	צִיּוּגֵי-תְּבָה	dièse	
signes de mesure		Kreuz	
Taktvorzeichnung		meter	מִשְׁקָל
Key	מִקְשָׁ	mètre	
touche		Metrum	
Taste		note	תּוֹ
temperament	עֵיוֹן	note	
tempérament		Note	
Temperatur		to note	תּוֹה
		noter	
		notieren	

1 ואילו במונחי ההיגוי ("לשוננו" כרך ח' עמ' 285) נקבע הַנְצָמָה ויש לשים לב להבדל ההוראות של intonation במוסיקה ובבלשנות.

2 ולא צָוֵן, קוּיִן כברשימה א' עמ' 48.

triolet	שְׁלִישׁוֹן	tempo, speed (time)	קָצֵב, טֶמְפוֹ
triolet		tempo	
Triole		Tempo (Zeitmass)	
compass	הַקָּר, דִּיֶּזֶן	tetrachord	טֶטְרַכֹּרְד
diapason, étendue		tétrachord	
Umfang (Diapason)		Tetrakord	
accidentals	סִימְנֵי-עֲרָאִי	tone	טוֹן
accidents		ton	
Versetzungszeichen, Akzidentalien		Ton	
treble clef (מִפְתַּח-סוֹל, מִפְתַּח-כִּנּוֹר)		tonal	טוֹנָלִי
clef de sol		tonal	
Violinschlüssel		Tonal	
Volta (time)	שַׁעַר	tonality	טוֹנָלִיּוֹת
Volte		tonalité	
Volta		Tonalität	
signature	צִיּוֹן	key, scale, mode	דֶּרֶךְ (על דרך המזמר, על דרך המינור), מוֹדוּס
armature		ton, mode	
Vorzeichnung		Tonart	
well tempered, equal temperament	מִעֵוֹן יָפֵה	pitch, tune	גְּבֵה-הַטוֹן, גְּבֵה-הַצִּלִּיל
bien tempéré		hauteur, acuité	
wohltemperiert		Tonhöhe	
count, beat, pulse	פְּצָמָה	scale	סֵלֶם
temps		gamme (échelle)	
Zählzeit, Schlagzeit, Pulsschlag		Tonleiter	
space	אֲוִיר (ר' אֲוִירִים)	to transpose	הַעֲבֵר
interligne		transpose	
Zwischenraum		transponieren	
		transition	הַעֲבָרָה
		transition, transposition	
		Transposition	